

SAOPŠTENJE 118/2023

Datum objave:
30.08.2023.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Jul 2023. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-jul 2023. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 2 557,1 milion eura, što ukazuje na rast od 8,6% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 411,8 miliona eura, a **uvoz** 2 145,3 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 3,6%, a uvoz veći za 11,3%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 19,2% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 22,2%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)**, u iznosu od 191,5 miliona eura (koje čine: Električna energija – 176,7 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 505,6 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 181,4 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (106,3 mil. eura), Bosna i Hercegovina (54,1 mil.eura) i Slovenija (52,6 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (377,7 mil. eura), Kina (246,8 mil. eura) i Njemačka (198,5 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

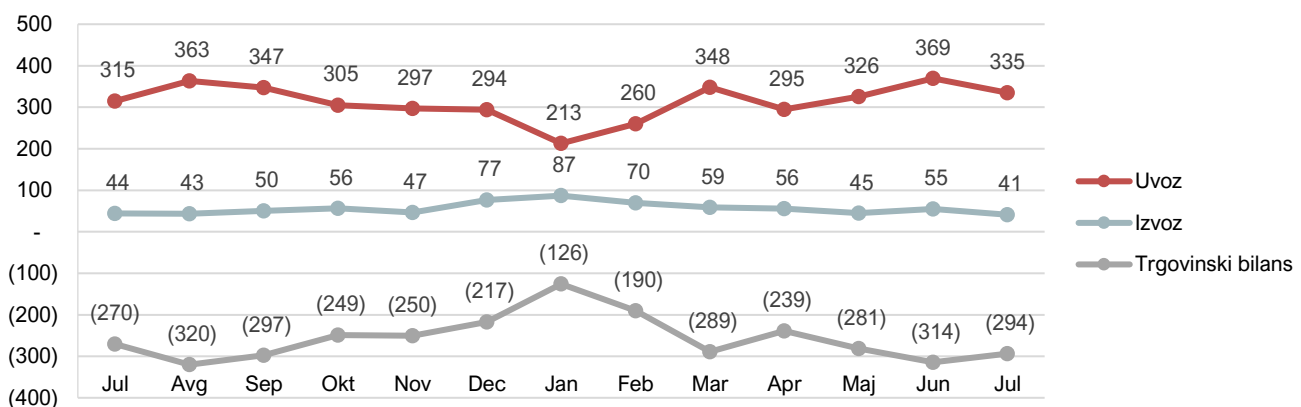

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2022				
Januar	145 506	64 343	209 849	-81 163
Februar	218 908	64 548	283 456	-154 360
Mart	285 317	70 138	355 454	-215 179
April	291 753	79 595	371 348	-212 157
Maj	287 008	57 558	344 566	-229 450
Jun	383 275	46 530	429 805	-336 745
Jul	314 955	44 319	359 274	-270 637
Avgust	363 324	43 163	406 487	-320 161
Septembar	347 389	50 109	397 498	-297 280
Oktober	305 066	56 381	361 447	-248 685
Novembar	297 456	46 839	344 295	-250 617
Decembar	293 881	76 729	370 610	-217 152
2023				
Januar	212 861	87 008	299 869	-125 853
Februar	259 892	69 739	329 631	-190 152
Mart	347 651	58 525	406 177	-289 126
April	295 007	55 791	350 798	-239 217
Maj	325 904	44 594	370 498	-281 310
Jun	369 474	55 045	424 518	-314 429
Jul	334 561	41 054	375 615	-293 507

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Jul 2022		Jan-Jul 2023		Jan-Jul 2022		Jan-Jul 2023		Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2023
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	1 926 722	100,0	2 145 349	100,0	427 031	100,0	411 756	-1 499 691	-1 733 593
Evropa	80,2	1 545 169	80,0	1 716 815	93,9	401 140	91,2	375 490	-1 144 029	-1 341 325
EU-27	43,6	840 927	45,4	974 401	28,8	122 906	38,1	156 723	-718 022	-817 678
CEFTA ²	25,7	495 669	25,9	556 340	37,8	161 512	45,6	187 829	-334 157	-368 511
Afrika	0,5	9 294	0,3	6 851	0,4	1 738	0,5	1 987	-7 556	-4 864
Azija	14,7	284 003	17,1	366 464	4,8	20 447	7,1	29 118	-263 556	-337 345
Amerika	4,5	87 624	2,5	53 822	0,8	3 601	1,2	5 070	-84 022	-48 752
Okeanija	0,0	633	0,1	1 398	0,0	104	0,0	91	-528	-1 307
SAD	0,8	14 768	0,9	19 369	0,4	1 873	1,2	4 844	-12 895	-14 525
Kina	8,9	172 377	11,5	246 759	2,6	11 172	0,5	1 933	-161 205	-244 827
Rusija	0,3	5 540	0,2	4 963	0,1	372	0,0	118	-5 168	-4 845
Švajcarska	3,6	69 835	1,6	35 076	22,6	96 332	4,8	19 916	26 497	-15 159
Japan	0,8	16 183	0,8	16 185	0,0	200	0,0	80	-15 983	-16 105
Turska	5,6	108 857	5,3	114 131	2,6	10 892	1,7	6 817	-97 966	-107 315
Brazil	0,6	12 463	0,5	11 617	0,0	12	0,0	0	-12 452	-11 616
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,7	13 848	0,9	20 279	0,7	3 018	0,1	543	-10 830	-19 736

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2023
SVIJET	1 926 722	2 145 349	427 031	411 756	-1 499 691	-1 733 593
EU-27⁴	840 927	974 401	122 906	156 723	-718 022	-817 678
Austrija	19 191	26 477	1 258	7 171	-17 933	-19 306
Belgija	12 894	11 145	413	411	-12 481	-10 734
Bugarska	12 298	12 882	785	583	-11 513	-12 299
Češka	20 527	25 852	14 066	27 278	-6 461	1 426
Danska	10 012	7 696	6 155	4 971	-3 857	-2 725
Estonija	616	1 319	338	4	-278	-1 315
Finska	2 178	5 024	10	0	-2 168	-5 023
Francuska	40 523	51 464	1 119	706	-39 404	-50 758
Grčka	155 041	137 490	343	414	-154 698	-137 076
Holandija	30 532	36 549	918	1 779	-29 615	-34 770
Irska	3 929	4 581	4	2	-3 925	-4 579
Italija	113 868	139 968	10 682	12 195	-103 186	-127 772
Kipar	1 202	456	9	426	-1 193	-30
Letonija	1 049	1 516	0	34	-1 049	-1 482
Litvanija	531	2 588	4	4 731	-527	2 143
Luksemburg	553	637	23 867	16 328	23 314	15 691
Mađarska	15 442	17 458	5 855	5 328	-9 587	-12 130
Malta	6	40	410	217	404	177
Njemačka	140 919	198 517	12 218	5 885	-128 701	-192 632
Poljska	33 865	44 886	9 833	7 977	-24 032	-36 909
Portugalija	3 129	4 237	6	58	-3 123	-4 179
Hrvatska	112 410	121 590	3 947	3 305	-108 463	-118 286
Rumunija	20 633	23 366	311	160	-20 322	-23 206
Slovačka	5 605	7 410	33	44	-5 572	-7 366
Slovenija	37 478	29 297	27 219	52 619	-10 260	23 322
Španija	32 555	44 469	2 263	2 881	-30 293	-41 588
Švedska	13 940	17 488	840	1 217	-13 100	-16 271
CEFTA	495 669	556 340	161 512	187 829	-334 157	-368 511
Albanija	33 025	42 030	12 328	11 064	-20 698	-30 966
Bosna i Hercegovina	99 198	100 176	59 573	54 108	-39 625	-46 068
Moldavija	205	308	0	0	-205	-308
Sjeverna Makedonija	20 336	20 328	2 923	5 089	-17 413	-15 239
Srbija	328 654	377 713	76 253	106 258	-252 401	-271 454
Kosovo	14 251	15 785	10 435	11 308	-3 816	-4 477
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	590 126	614 609	142 613	67 204	-447 513	-547 404

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	UVOZ			IZVOZ		
	Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2023 Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2023 Jan-Jul 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	1 926 722	2 145 349	111,3	427 031	411 756	96,4
0 Hrana i žive životinje	341 011	419 655	123,1	18 612	22 672	121,8
00 Žive životinje	22 038	27 230	123,6	139	85	61,5
01 Meso i prerada mesa	70 673	91 275	129,2	12 547	14 067	112,1
02 Mliječni proizvodi i jaja	41 156	50 719	123,2	181	167	92,6
03 Ribe i prerađevine od ribe	14 826	19 325	130,3	1	61	300 ¹
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	53 223	58 194	109,3	383	528	137,9
05 Povrće i voće	49 853	63 553	127,5	3 347	4 705	140,6
06 Šećer proizvodi od šećera i med	8 312	10 643	128,1	47	509	300 ¹
07 Kafa čaj kakao i začini	26 127	33 438	128,0	1 141	1 490	130,5
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	18 259	19 112	104,7	526	815	155,1
09 Razni proizvodi za ishranu	36 544	46 165	126,3	300	243	81,1
1 Piće i duvan	67 169	90 005	134,0	6 714	16 602	247,3
11 Pića	50 810	69 733	137,2	6 545	16 602	253,7
12 Duvan i proizvodi od duvana	16 359	20 272	123,9	169	0	0,0
2 Sirove materije sem goriva	15 668	19 786	126,3	52 826	44 178	83,6
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 248	1 197	95,9
22 Uljano sjeme i plodovi	1 137	1 207	106,2	5	20	300 ¹
23 Sirovi kaučuk	187	113	60,4	3	0	0,0
24 Pluta i drvo	3 229	4 502	139,4	20 266	21 999	108,6
25 Celuloza i otpaci od hartije	6	36	300 ¹	962	645	67,1
26 Tekstilana vlakna i otpaci	536	413	77,1	13	18	142,4
27 Sirova đubriva i minerali	2 080	3 898	187,5	1 368	1 715	125,3
28 Mineralne rude i otpaci metala	1 531	1 559	101,9	28 624	18 349	64,1
29 Životinjske i biljne sirove materije	6 963	8 056	115,7	337	235	69,8
3 Mineralna goriva i maziva	299 334	193 807	64,7	137 459	191 493	139,3
32 Kameni ugajl koks i briketi	615	672	109,3	5 634	5 118	90,8
33 Nafta i naftni derivati	204 136	169 596	83,1	10 025	9 728	97,0
34 Gas prirodni i industrijski	9 224	5 968	64,7	0	0	0,0
35 Električna energija	85 358	17 571	20,6	121 799	176 647	145,0
4 Životinjska i biljna ulja i masti	16 430	10 353	63,0	832	1 046	125,7
41 Životinjska ulja i masti	594	786	132,3	492	556	113,1
42 Čvrste biljne masti i ulja	15 815	9 478	59,9	168	229	136,5
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	21	89	300 ¹	172	261	151,3
5 Hemijski proizvodi	198 660	246 594	124,1	22 638	27 777	122,7
51 Organski hemijski proizvodi	1 441	3 137	217,7	121	95	78,3
52 Neorganski hemijski proizvodi	2 288	3 600	157,3	515	2 078	300 ¹
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	19 546	22 966	117,5	83	48	57,5
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	88 349	110 369	124,9	19 037	22 926	120,4
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	37 437	49 089	131,1	816	585	71,7
56 Đubriva (osim sirovih)	2 766	3 221	116,4	0	5	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 600	3 621	100,6	278	94	33,7
58 Plastične mase u ostalim oblicima	23 194	24 732	106,6	375	480	128,1
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	20 038	25 858	129,0	1 414	1 466	103,7

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	UVOZ			IZVOZ		
	Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2023 Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2023 Jan-Jul 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	363 840	356 252	97,9	131 241	64 403	49,1
61 Koža proizvodi od kože i krzna	163	223	136,5	84	59	70,0
62 Proizvodi od kaučuka	13 915	17 108	122,9	171	55	32,1
63 Proizvodi od plute i drveta	21 142	27 384	129,5	2 309	3 230	139,9
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	28 548	32 780	114,8	1 071	245	22,8
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	15 425	19 439	126,0	1 005	372	37,0
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	70 379	93 918	133,4	2 042	2 510	122,9
67 Gvožđe i čelik	48 197	39 212	81,4	5 297	1 880	35,5
68 Obojeni metali	97 701	44 220	45,3	114 272	51 637	45,2
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	68 369	81 968	119,9	4 989	4 416	88,5
7 Mašine i transportni uređaji	384 043	505 567	131,6	41 605	21 264	51,1
71 Pogonske mašine i uređaji	5 899	7 925	134,4	359	198	55,3
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	31 302	37 598	120,1	10 614	2 673	25,2
73 Mašine za obradu metala	2 281	2 438	106,9	53	262	300 ¹
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	62 216	91 112	146,4	12 907	5 375	41,6
75 Kancelarijske mašine i za AOP	19 595	24 033	122,7	421	288	68,4
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	50 985	60 694	119,0	2 530	2 365	93,5
77 Električne mašine aparati i uređaji	70 958	86 519	121,9	2 758	3 539	128,3
78 Drumaska vozila	116 014	181 395	156,4	7 897	4 512	57,1
79 Ostala transportna sredstva i opreme	24 792	13 853	55,9	4 065	2 050	50,4
8 Razni gotovi proizvodi	240 562	299 210	124,4	15 105	16 121	106,7
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	13 246	15 499	117,0	226	116	51,4
82 Namještaj i djelovi	48 846	58 822	120,4	1 500	1 206	80,4
83 Predmeti za putovanja	5 796	8 838	152,5	75	74	99,2
84 Odjeća	52 700	68 085	129,2	1 765	2 596	147,0
85 Obuća	20 665	30 442	147,3	250	374	149,6
87 Naučni i kontrolni instrumenti	16 188	16 626	102,7	2 276	2 298	101,0
88 Fotoaparati časovnici	9 514	10 602	111,4	76	92	120,3
89 Razni gotovi proizvodi	73 608	90 295	122,7	8 936	9 364	104,8
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	5	4 119	300¹	0	6 200	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	UVOZ			IZVOZ		
	Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2023 Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2022	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2023 Jan-Jul 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	1 926 722	2 145 349	111,3	427 031	411 756	96,4
I Žive životinje i životinjski proizvodi	123 417	159 135	128,9	10 805	11 839	109,6
II Povrće	78 249	86 217	110,2	3 734	4 640	124,3
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	18 110	12 106	66,8	351	491	139,8
IV Pripremljena hrana pića duvan	213 250	275 533	129,2	11 610	23 604	203,3
V Mineralni proizvodi	322 051	225 685	70,1	155 098	205 285	132,4
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	174 973	217 777	124,5	22 023	27 216	123,6
VII Plastika guma i proizvodi od gume	67 622	77 566	114,7	3 114	1 936	62,2
VIII Sirove kože koža i krzno	6 718	11 057	164,6	1 839	1 381	75,1
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	24 560	32 216	131,2	22 576	25 229	111,8
X Materijali i proizvodi papirne industrije	30 359	36 517	120,3	4 430	3 578	80,8
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	65 034	82 540	126,9	2 311	2 911	126,0
XII Obuća kape i modni dodaci	23 778	34 095	143,4	285	416	145,6
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	51 258	68 231	133,1	2 131	2 520	118,3
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	7 040	13 260	188,3	70	10 312	300 ¹
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	215 293	166 560	77,4	136 848	64 144	46,9
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	237 789	305 860	128,6	28 959	14 709	50,8
XVII Vozila i prateća transportna oprema	145 981	199 950	137,0	12 839	6 676	52,0
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	29 907	32 109	107,4	2 551	2 503	98,1
XIX Oružje i municija	6 111	1 796	29,4	2 911	669	23,0
XX Razni proizvodi	85 064	107 026	125,8	2 320	1 628	70,2
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	157	114	72,8	226	68	30,2

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave prihoda i carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava-sektor, dvije cifre-odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre– podgrupu a pet cifara – poziciju odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)